

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

תוכן

- א. לשדרה וגולגולת שאין בהן רובע עצמות ... אבל ברובע עצמות אפילו רבנן מודו. 1
- ב. חצי קב עצמות וחצי לוג דם לכל רובע עצמות ורביעית דם לתרומה וקדשים אבל לא לנזיר ועושה פסח.....2
- ג. למעוטי עצם כשעורה דעל מגעו ועל משאו אין ועל אהילו לא.....3
- ד. למעוטי אבן הסכוכית.....3
- ה. חצי קב עצמות ... דאית בהון עצמות כשעורה תיפוק ליה משום עצם כשעורה אלא דאקמח אקמוחי.....4
- ו. על אבר מן המת ועל אבר מן החי שיש עליהן בשר כראוי אין עליהן בשר כראוי ... אין הנזיר מגלח עליהן.....4
- ז. המאהיל על פני המת.....4
- ח. בחלל זה אבר מן החי ויש לו להעלות ארוכה.....5
- ט. חרב ה"ז כחלל.....5
- י. או במת זה אבר הנחלל מן המת.....6
- יא. או בעצם אדם זה רובע עצמות.....6
- יב. או בקבר זה קבר סתום.....6

דף נג.

א. לשדרה וגולגולת שאין בהן רובע עצמות ... אבל ברובע עצמות אפילו רבנן מודו

נזיר שנטמא¹ ברובע עצמות הבאין מהשדרה או מן הגולגולת באהלן, הרי זה ספק טמא². אבל אם נגע בהם או נשאם מגלח עליהם שלא גרע מעצם כשעורה.

¹ רמב"ם הלכות נזירות פרק ז הלכה ד

² מדבעי רמי בר חמא לעיל דף נב: רובע עצמות השדרה וגולגולת מאי כי קתני חצי קב עצמות (היכא דאיכא) משאר איברים אבל משדה וגולגולת דחמירי אפילו רובע עצמות או דילמא ל"ש ולא איפשיטא. ומשמע לרבינו דלא מיבעיא ליה אלא לענין אם האהיל עליהם אבל אם נגע בהם או נשאם פשיטא ליה דמגלח עליהם כמו שמבואר במשנה שכתבתי דאפילו עצם כשעורה הוא מגלח על מגעו ועל משאו. כסף משנה שם

הלכות הדף היומי

מסכת נוזר

ב. חצי קב עצמות וחצי לוג דם לכל רובע עצמות ורביעית

דם לתרומה וקדשים אבל לא לנזיר ועושה פסח

כבר התבאר שיש טומאות³ מן המת שאין הנזיר מגלח עליהן ולא סותר את הקודמין ואף על פי שנטמא בהן טומאת שבעה, ומהם נזיר שנטמא באהל⁴ רובע עצמות שאין בהן לא רוב בנין ולא רוב מנין, או שנטמא ברביעית דם מן המת שהיא מטמא במגע ובמשא ובאהל. שאין נזיר מגלח אלא על חצי קב עצמות אף על פי שאין בהן לא רוב בנינו ולא רוב מניינו ועל חצי לוג דם הבא ממת אחד⁵, כמו שהתבאר לעיל דף נב.

ולפיכך ההלכה בטמא⁶ מת שחל שביעי שלו להיות בארבעה עשר אף על פי שטבל והוזה עליו והרי הוא ראוי לאכול קדשים לערב, אין שוחטין עליו אלא נדחה לפסח שני, במה דברים אמורים בשנטמא בטומאות מן המת שהנזיר מגלח עליהן כגון טמא מחצי קב עצמות או חצי לוג דם, אבל אם היה טמא בשאר טומאות מן המת שאין הנזיר מגלח עליהן, כגון שנטמא באהל רובע עצמות שאין בהן לא רוב בנין ולא רוב מנין, או שנטמא ברביעית דם מן המת שהיא מטמא במגע ובמשא ובאהל, שוחטין עליו בשביעי שלו אחר שיטבול ויזה עליו וכשיעריב שמשו אוכל פסחו.

ולהלן דף נו: יתבאר בעזה"ת שאין הטמא חייב כרת⁷ על ביאת המקדש אלא בשנטמא בטומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה. אבל המתטמא בטומאות מן המת שאין הנזיר מגלח עליהן אף על פי שהוא טמא טומאת שבעה הרי זה פטור על ביאת המקדש.

³ רמב"ם הלכות נזירות פרק ז הלכה א ב ו

⁴ ועיי' בתוס' יום טוב פ"ז מ"ג שמע מינה דנטמא במגע ומשא רובע עצמות סותר. ולא ידעתי למה לא פירש בן בהדיא ע"כ. ובתוס' חדשים כתב דרבינו ז"ל לשיטתו בפ' ד' מהל' טומאות מת רובע עצמות שנדקדקו מטמאין רק באוהל. וא"כ אם העצמות שלמים כבר כתב עצם כשעורה. ואם נדקדקו אינם מטמאין במגע ע"כ. ואכתי אין זה מיושב דאף דאינו מטמא במגע מטמא במשא. דהא עצם כשעורה שנחלק לשניים מטמא במשא כמ"ש רבינו ז"ל שם ה"ד. שהם וישפה שם הלכה ו

⁵ המחזור שכל אלו הלכה למשה מסיני. מקורי הרמב"ם לרש"ש הלכות ביאת המקדש פרק ג הלכה יג

⁶ רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק ו הלכה ב

⁷ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ג הלכה יג – טו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

לפיכך כשנטמא באהל רובע עצמות שאין בהן לא רוב בנין ולא רוב מנין, או שנטמא ברביעית דם מן המת שהיא מטמא במגע ובמשא ובאהל, אינו חייב כרת עליה אך מכיין אותו מכת מרדות.

י"א⁸ שטומאת רובע עצמות באהל, וטומאת רביעית דם טומאתן אינן דין תורה שהרי אין הנזיר מגלח עליהן ואין חייבין עליהן על ביאת המקדש, וכל טמא בטומאה של תורה חייב על ביאת המקדש, וכתב הרמב"ם לפיכך אני אומר שכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה אינה דין תורה.⁹ וי"א¹⁰ שהם דין תורה ומה שנזיר אינו מגלח עליהם הוא משום שכך נאמר הלכה למשה מסיני.

ג. למעוטי עצם כשעורה דעל מגעו ועל משאו אין ועל

אהילו לא

כבר התבאר לעיל דף נב: שנזיר שנגע¹¹ בעצם המת אפילו עצם כשעורה, או נשאו, הרי זה מגלח עליו ומביא קרבנות טומאה וסותר את הקודמים, ואין עצם כשעורה מטמא באהל.

ד. למעוטי אבן הסכוכית

יתבאר להלן דף נד. בעזה"ת¹².

⁸ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ג הלכה ג

⁹ הראב"ד ז"ל השיג עליו דטומאת רביעית דם באהל מקרא נפקא דכתיב על כל נפשות מת לא יבא וכו'. והכ"מ כתב שהוא אסמכתא וכו'. וראיתי להרב תועפות ראם סדר אמור דנתקשה טובא בדברי רבינו והכ"מ ז"ל מזה דאיתא בקמא דף ק"א דאיתא שם מקולי רביעיות שנו כאן בדם תבוסה דרבנן, הרי דם תבוסה לבד הוא מדרבנן הא מן דמת הוא דאורייתא יעו"ש שהצריך עיון. ולדידי לק"מ דלא קאמר הרמב"ם ז"ל שדם המת הוא מדרבנן אלא דלא הוי מן התורה שיעבור בלאו וילקה אבל ודאי אזיל ומודה דהוי מן התורה כמו הלכה למשה מסיני אבל דם תבוסה הוי מדרבנן, אבל ראיתי להרב מרכבת המשנה פ"ה מהלכות טומאת מת ה"ה דכתב דכונת הר"מ בדין זה הוא דכל טומאה שאין הנזיר מגלח עליה היא מדברי סופרים יעו"ש וכן ראיתי בספר ארעא דרבנן אות רע"א כתב טומאת רביעית דם וכו' דעת הר"מ ריש פ"ג דטומאת מת דהוי מדברי סופרים יעו"ש ולפי דבריהם קשה טובא דהוי היפך הך סוגיא דקמא וצ"ע. אמר יוסף שם. ועיין להרב מל"מ בפ"ה מהל' נזירות הפ"ו מה שתמה על רבינו ממ"ש שם דלוקה הנזיר אף בטומאה שאינו מגלח עליו. וראיתי להרב מרכבת המשנה אשכנזי הגדפס מחדש בפ"ו מהל' נזירות ה"ה שישב לקושיית הרב מל"מ דמ"ש רבינו אינו דין תורה לאו למימרא שהוא מדברי סופרים ממש אלא דס"ל לרבינו דדבר האסור מן התורה או מהלכה למשה מסיני לא מיקרי דבר שמפורש בתורה ומשו"ה אין עונשין עליו מלקות ומ"ש רבינו גבי נזיר דלוקה לאו משום טומאה אלא משום לאו דבל תאחר יעו"ש באורך ועל פי דבריו מתיישב שפיר מ"ש אדוני אבי גר"ו דאף דנראה מדברי רבינו לעיל שטומאתו מדאורייתא מ"מ כל שאינו מפורש אינו נקרא דין תורה.

¹⁰ תוס' דף מט: ד"ה ועל הצ"י וכו' ד הראב"ד: ד שם

¹¹ רמב"ם הלכות נזירות פרק ז הלכה ו

¹² כדעת הרמב"ם והתוס' שהסכוכית היינו הסככות להלן ודלא כרש"י שפי' באבן מסמא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

דף נג:

ה. חצי קב עצמות ... דאית בהון עצמות כשעורה תיפוק ליה משום עצם כשעורה אלא דאקמח אקמוחי

רובע עצמות¹³ מת אחד שנרקדקו, ואין בכל אחד מהם עצם כשעורה, מטמאין באהל כאילו לא נרקדקו. אולם אין הנזיק מגלח שהרי אינו חצי קב¹⁴.

י"א¹⁵ שמטמא גם במגע ובמשא, וי"א שאינו מטמא במגע ומשא, וי"א שמטמא במשא ולא במגע.

ו. על אבר מן המת ועל אבר מן החי שיש עליהן בשר כראוי אין עליהן בשר כראוי ... אין הנזיר מגלח עליהן

מן הטומאות¹⁶ מן המת שהנזיר שהנזיר מגלח עליהן על אבר מן המת הבא ממת אחד, ועל אבר מן החי מאדם אחד, שיש עליהן בשר שראוי לעלות בו ארוכה בחי, אך אינו מגלח עליהן באהל¹⁷ כשנטמא באבר מן החי או באבר מן המת שאין עליהן בשר כראוי ואינו סותר, ואם אין בהם עצם כשעורה אינם מטמאים אפילו במגע ומשא¹⁸.

ז. המאהיל על פני המת

¹³ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ד הלכה ד

¹⁴ זבח תודה כ.

¹⁵ עיין זבח תודה שם בדעת הרמב"ם, עיין תוספות חדשים באהלות סוף פ"ב דכתב משמע אבל לא במגע ובמשא. ונ"ל ראייה להר"ש והרע"ב ז"ל דמטמאין גם במגע ובמשא מגמרא דנזיר דף כ"ב ע"ב וכ"כ רש"י ז"ל ותוס' שם ע"כ. והנה מ"ש דלדעת רבינו ז"ל אינה מטמא במשא אין לדבר זה ביאור דהא אף עצם כשעורה שנחלק מטמא במשא כמ"ש רבינו ז"ל. ובמגע נראה דפשיטא לרבינו ז"ל דלא מטמא דלא עדיף מכזית מן המת שחתכו ודבקו וכמ"ש בהל' שאח"ז שהם וישפה שם

¹⁶ רמב"ם הלכות נזירות שם הלכה ב ו

¹⁷ וכר' יוחנן דקיי"ל כוותיה נגד ר"ל. אור שמח שם.

¹⁸ מעשה רב שם הלכה ו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נו"ד

המת מטמא¹⁹ במגע ובמשא ובאהל טומאת שבעה, וטומאת מגע ואהל מפורשין בתורה שנאמר (במדבר יט פסוק יא) הַנִּגַע בְּמַת לְכֹל נֶפֶשׁ אָדָם וְטִמָּא שִׁבְעַת יָמִים, ונאמר (שם פסוק יד) כָּל הַבָּא אֶל הָאֵהָל וְכֹל אֲשֶׁר בָּאֵהָל יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים.

טומאת האהל האמורה בכל מקום היא שתטמא את האדם או הכלים באחת משלש דרכים אלו²⁰: שהאהיל המת על האדם או על הכלי, שנאמר (שם פסוק טז) וְכֹל אֲשֶׁר יִגַע עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה או שהיה המת עם האדם או הכלי תחת אהל אחד, או שהאהילו האדם או הכלי, אפילו מחט, על המת.

ח. בחלל זה אבר מן החי ויש לו להעלות ארוכה

אבר²¹ שנחתך מן האדם החי, הרי הוא כמת שלם מטמא במגע ובמשא ובאהל אפילו אבר קטן של בן יומו שהאיברים אין להם שיעור, שנאמר (שם פסוק טז) וְכֹל אֲשֶׁר יִגַע עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה בְּחֵלֶל חֶרֶב וְהַדְּבַר יָדוּעַ שְׂדֵינ חֵלֶל חֶרֶב כְּדֵינ חֵלֶל אֶבֶן או חלל שאר דברים מפי השמועה למדו שלא בא זה אלא לטמא נוגע באבר שפלטתו החרב,

בד"א כשהיה האבר שלם כברייתו בשר וגידים ועצמות שנאמר (שם) בְּעֵצִים אָדָם או בעצם אדם עצם שהוא כאדם מה אדם בשר וגידים ועצמות אף אבר מן החי עד שיהיה כברייתו בשר וגידים ועצמות, אבל הכוליא והלשון וכיוצא בהן אף על פי שהן אבר בפני עצמן הואיל ואין בהן עצם הרי הן כשאר הבשר.

חסר מן העצם של אבר כל שהוא הרי האבר כולו טהור, חסר מבשרו אם נשאר עליו בשר שראוי לעלות בו ארוכה בחי ויתרפא וישלם, הרי זה מטמא במגע ובמשא ובאהל ואם לאו מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל, ובשר הפורש מן החי טהור וכן עצם בלא בשר הפורש מן החי טהור.

ט. חרב ה"ז בחלל

¹⁹ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק א הלכה א

²⁰ רמב"ם שם הלכה י

²¹ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ב הלכה ג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

כלים שנשמאו במת²² בין במגע בין באהל הרי הן לנוגע בהן כנוגע במת עצמו, מזה המת מטמא הנוגע בו בין אדם בין כלים טומאת שבעה אף כלים שנשמאו במת הם והכלים או האדם שיגע בהן טמאין טומאת שבעה, שנאמר (שם) בַּחֲלָל תִּהְיֶה אוּ בְּמַת, מפני השמועה למדו שהחרב כמת והוא הדין לשאר כלים, בין כלי מתכות בין כלי שטף ובגדים, וי"א²³ שרק בחרב וכלי מתכות או בחבורין בשאר כלים טמא שבעה והרי הוא כנוגע במת עצמו אבל שאר כלים הנוגעים במת אינם אלא ראשון לטומאה.

י. או במת זה אבר הנחלל מן המת

אבר הפורש²⁴ מן המת מטמא במגע ובמשא ובאהל כמת, והוא שיהיה שלם כברייתו בשר וגידיים ועצמות.

חסר עצמו אם נשאר עליו בשר כזית מטמא כמת שלם, חסר הבשר ולא חסר העצם אם נשאר עליו כדי לעלות ארוכה בחי מטמא כמת שלם ואם לאו הרי הוא כשאר עצמות המתים שאין עליהן הבשר. וי"א²⁵ שאם חסר העצם אינו כמת שלם ומטמא במגע ובמשא.

יא. או בעצם אדם זה רובע עצמות

שאר עצמות²⁶ המת שאין בהן רוב מניין ולא רוב בניין ולא שדרה שלימה ולא גלגולת שלימה, אם היה בהן רובע הקב הרי אלו מטמאים כמת, במגע ובמשא ובאהל, היו פחות מרובע אפילו עצם כשעורה, מטמא במגע ובמשא, ואינו מטמא באהל.

יב. או בקבר זה קבר סתום

הקבר²⁷ כל זמן שהטומאה בתוכו מטמא במגע ובאהל כמת דין תורה, שנאמר או במת או בעצם אדם או בקבר, ואחד הנוגע בגגו של קבר או

²² רמב"ם שם פרק ה הלכה ג וכדעת ר"י שכתב ר"ש בפ"ק דאהלות והרמב"ן בפ"ב דבתרא וסמ"ג

²³ השנות הראב"ד שם וכדעת ר"ת ורש"י

²⁴ רמב"ם שם פרק ב הלכה ד

²⁵ השנות הראב"ד שם

²⁶ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ב הלכה ט

²⁷ רמב"ם שם הלכה טו

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

הנוגע בכותליו, והוא שיהיה בנוי וסתום ואח"כ יהיה כולו מטמא במגע ובאהל,

אבל המעמיד כלים או אבנים וכיוצא בהן בצדי המת וכסה עליו מלמעלה בכלים או באבנים וכיוצא בהן זה הכסוי המוטל מלמעלה נקרא גולל ואלו הצדדין המעמידין את הגולל שהוא נשען עליהן נקראין דופק, ושניהם הגולל או הדופק מטמאין במגע ובאהל כקבר וטומאתן מדברי סופרים ואינן מטמאין במשא.